

Motion till riksdagen 2011/12:So460

av Anita Brodén och Jan Ertsborn (FP)

Upprättelse för brister i barnavården

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt ge den som drabbats av samhällets bristande tillsyn av den sociala barnavården den upprättelse som regeringen beslutat om.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en gemensam kunskapsuppbyggnad och specifika åtgärder för att förebygga dagens och framtida brister inom den sociala barnavården.

Motivering

Socialstyrelsen fick i december 2005 uppdraget att bedöma omfattningen av vanvård vid institutioner inom den sociala barnavården under åren 1950–1980. Rapporten som redovisades i mars 2006 visade att det förekommit övergrepp och kränkningar vid institutioner inom den sociala barnavården. Däremot var det inte möjligt att bedöma omfattningen av vanvården.

I juni 2006 beslutade den förra regeringen att tillsätta en utredning om vanvård i den sociala barnavården (S 2006:05).

Utredningstiden förlängdes i december 2007 till 2009 för att alla som anmält intresse av att berätta sin historia skulle få möjlighet att intervjuas.

Regeringens särskilda utredare Kerstin Wigzell överlämnade Upprättelseutredningens betänkande (SOU 2011:9) ”Barnen som samhället svek – åtgärder med anledning av övergrepp och allvarliga försummelser i samhällsvården” till barn- och äldreminister Maria Larsson i februari 2011.

Upprättelseutredningen föreslår en process bestående av tre delar: ett erkännande av det som hänt och en ursäkt, compensation till dem utsatts samt åtgärder för att förhindra upprepning. Många av dem som utsatts för vanvård önskar få erkännande och ursäkt från högsta politiska nivå vid en ceremoni som regeringen inbjuder till.

Fel! Okänt namn på

Utredningen föreslår att det ska införas en särskild möjlighet till ekonomisk ersättning åt dem som under perioden 1920–1980 utsatts för vanvård i samhällsvården av barn och unga.

En av regeringen utsedd nämnd bör pröva ansökningarna och en för ändamålet inrättad myndighet handlägga ärendena.

Arbetet för ökad säkerhet och förbättrad uppföljning gäller både familjehem och institutioner. Sedan lång tid har en rad nationella granskningar påtalat att familjehemsvården är ett eftersatt område.

Regeringen har helt nyligen tillsammans med oppositionen beslutat om en ersättning i enlighet med utredarens förslag.

Mänskligt lidande kan aldrig värderas i pengar. Men ansvaret för den bristande tillsynen är samhällets, varför vi välkomnar denna uppgörelse.

Om vi ska undvika liknande händelser i framtiden behöver vi alla i Sverige på ett djupare plan ta itu med detta som tillhör vår egen historia. Vi behöver få en gemensam kunskap och erkänna det som hänt. Detta skulle ge många arenor en möjlighet att reflektera och resonera kring de värderingar som resulterade i övergreppen, se egna och gemensamma tillkortakommanden i vitögat. Vi anser därför att det behövs en gemensam kunskapsbyggnad genom seminarier, vandringsutställningar med mera kring de missgärningar som framkommit i den så kallade Vanvårdsutredningen. Vi anser också att det behövs en rad specifika åtgärder, oberoende granskningsinstanser, politiska och mänskliga ansvarstaganden och yrkesspecifika utbildningsinsatser för att förebygga dagens och framtidens brister så att en reell attitydförändring kan komma till stånd på bred och djup front i samhället.

Stockholm den 5 oktober 2011

Anita Brodén (FP)

Jan Ertsborn (FP)